

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: BREV TIL: Krieger, Andreas Frederik FRA: Heiberg, Johanne Luise (1864-05-04)

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "BREV TIL: Krieger, Andreas Frederik FRA: Heiberg, Johanne Luise (1864-05-04)", i *Johanne Luise Heiberg og Andreas Frederik Krieger (1. bind)*, Gyldendalske Boghandel Nordisk Forlag, s. 277. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001990098-001-shoot-L0019900980010246.pdf> (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Johanne Luise Heiberg og Andreas Frederik Krieger (1. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

d. 4. Mai 1864.

Min kjære trofaste Ven!

Jeg har her to Breve for mig af Dem, eet af 27. og Nr. 12 af 30. April. Jeg vil begynde med at besvare et og andet Spørgsmaal i det første. De spørger, hvad Andræ siger om Dybbøl-Begivenheden? Naturligviis, at vi have baaret os forfærdelig ad ved ikke at forlade Stillingen; det var jo det, som glædede Martensen, at han af Andræ fik Medhold i. Det er mig ikke muligt at istemme denne Anskuelse uagtet det sørgelige Resultat. Bestandigt at udraabe: „Vi ville kjæmpe til sidste Mand for vor Uafhængighed,” og saa samtidig hermed opgive den ene Stilling efter den anden har noget latterligt, og det sørgelige for en Nation er dog, synes mig, langt at foretrække for det latterlige. En anden Sag er det Spørgsmaal, De gør: „Er der intet forsømt?” Ak min kjære Ven! Jeg er bange for, at meget er forsømt og forsømmes fremdeles. Vi ere fattige paa Anførere til Lands og til Vands; store kraftige Individualiteter, der kan begeistre Masserne, have vi Ingen af, og i en Stilling som vor er det netop saadanne, vi fremfor Alt trængte til. Vore Soldater ere brave, rørende i deres Udholdenhed, men det er kun Arme, der Intet udrette, naar de ikke anføres af tilsvarende Sjæle hos dem, der skal lede disse Arme. De øverststaaende Militærer ere politiske Kandestøbere istedetfor Soldater, og hvad vore Søhelte angaaer, da var deres Tid forbi fra det Øieblik, at Søofficererne skulde være de fineste Cavaleerer, de bedste Dandsere paa alle Baller. Er det ikke forunderligt lidt, hvad vore Skibe udrette? Eller tager jeg feil heri? Det skulde inderligt glæde mig. Gid Deres Spaadom maa gaae i Opfyldelse, at vi ikke skulle gennemgaae alle disse Skjæbner uden at vinde Noget derved. Ingen veed endnu, hvorledes Tingen vil klares, siger De? For mig seer det ud, som om kun en høiere Magt, der pludseligt, paa en for Mennesker uberegnelig Maade, kan gjøre en Streg i alle deres Begning, som vil os ilde; paa denne Streg fra en høiere Styrelse venter jeg, paa intet Andet; men nu er min Frygt og Tvivl, om denne høiere Styrelses Planer er for eller imod vore Ønsker. Naar jeg i min Aftenbøn ogsaa beder for vort elskede Fædreland, da kommer denne s. 278 Frygt og gjør mig saa bedrøvet. Endnu vil vi imidlertid haabe, at Han, den Høieste, er med os.

I Aftes var jeg i Theatret for at see Andersens nye 2 Akts Lystspil.¹ Det er et nogenledes reent Glas Vand, men heller intet videre. Det er forbausende i hvor ringe Grad, det dramatiske Talent er ham givet. ...

Af hvem er det Lithographie af mig, som De er saa elskværdig at have med Dem? Er det det gamle skikkelige, eller er det Bærentzens? Jeg vilde dog nok vide, i hvilken Skikkelse De er saa god at betragte mig. Ja, gid jeg havde kunnet gaae lidt omkring med Dem i Kensingtons Park! Atter et Sted hvor jeg ofte i Comedierne have vandret, men aldrig i Virkeligheden. Beskrivelsen af Eensomheden fristede mig især. Jeg saa Dem for mine Øine gaae eensom om i Parkens Gange, med nedbøiet Hoved, en alvorlig betænksom Mine og begge Hænderne i Sidelommerne. Troer De ikke omtrent, at De gik saaledes? ...

Hvad Beolerne angaaer, skal jeg med Glæde, saasart Deres Tante taler til mig herom, besørge det Fornødne og holde mig til de Vink, som jeg er glad ved at have modtaget i Deres Nr. 12, thi jeg er lidt frygtsom ved at handle paa egen Haand i en saa vigtig Sag. Jeg besøgte Deres Tante igaar, men hun var taget til Byen, saa der ingen Aftale kunde skee, dog jeg seer hende vist snart. Jeg synes, at det var rart, om Alt var istand, til De kom hjem; desværre have vi vel god Tid til at udføre Arbeidet. Jeg kan, Gud hjælpe mig, ikke læse, hvad det er for Træer, hvorom De spørger, om de kan staae ude om Vinteren hos os? Ifald det er Bhododendron, De mener, da kan de vel staae ude om Vinteren, naar de blive dækkede.

Igaar Formiddags fik jeg da en to Aars Gjæld betalt, idet jeg aflagde en Visitte hos Fru Scavenius.² Den yngste Datter Anna overøser mig med Blomster fra Gjorslevs Driverier og vedbliver med at aflægge mig Besøg og vise sin Begeistring for mig. Den ældste Datter, Baronesse Vedel, veed De jo, jeg fik Interesse for ved at læse hendes ejendommelige Digte. Hun var hos Moderen igaar; jeg gjorde altsaa hendes personlige Bekjendtskab. Hun lader til at være en stærk kritisk Natur, med en skarp Forstand og meget dansk af Sind. Hun lod til at forarge sig over Grev Knuths lange Beiser.³ „Jeg synes, det var bedst, han kom hjem,” sagde hun, idet Blodet farvede hendes Kinder, „for at huske s. 279 paa, at han har et Fædreland.” Den ældste Søn Jakob saa jeg ogsaa et Glimt af, iført den simple danske Soldaterdragt.¹ Det var et smukt Syn. ... Jeg fandt forresten ikke den unge sværmeriske Digterinde saa smuk, som jeg havde ventet. Hun var aabenbart stærkt liberal og holdt paa den constitutionelle Form for et Land, hvilket gjorde Moderen noget urolig. Der maa dog være noget høist udmærket ved Faderen til disse Børn, thi af Moderen har de næppe arvet megen Aand og Dømmekraft. Fruen vilde vide, at vi med det Første kunde vente en engelsk Flaade ved Kjøbenhavn, hvis Bestemmelse var at tvinge os til den Fred, som England ansaae for den rette. Det er ikke behageligt at blive hjulpen paa saa eftertrykkelig en Maade. Fruen sagde blandt andet, at Kongen jo ingen Magt havde, men at det var de Mænd, som stod ved Boret, der tvang ham til Alt, hvad der skete. Jeg svarede: „Har Kongen bedre Mænd at sætte istedetfor disse, saa lad ham komme frem med dem;” med et Skuldertræk svarede hun: „Det har han ikke.” „Nu vel,” sagde jeg, „saa lad ham skjønne paa, at han dog har Nogen, der vil gaae med ham.” De seer, at jeg intet Talent har til at indsmigre mig hos den Slags Folk. Løvrigt var Fruen udmærket artig imod mig, sagde, at hun ret pristede sit Held ved at være hjemme ved mit Besøg ... etc. ...

Fra Tillisch har jeg endnu ikke hørt, hvad det bliver til med ham, Theatret angaaende; han lovede, saasart han selv vidste Udfaldet, da at lade mig det vide; der maa altsaa endnu Intet være afgjort.²

I denne Tid sendes der trykte Opfordringer omkring til store Mænd og Qvinder, hvorimellem jeg uværdigen er regnet med, for at anmode os om at bidrage til en Samling af danske Autographer, som man troer at kunne sælge i England til Indtægt for de faldne Kriegeres Efterladte. Anmodningen er om et større eller mindre Stykke, skrevet med egen Haand og forsynet med Underskrift. Ligegyldigt om nyt eller gammelt, Prosa eller Poesi. Ogsaa anmodes man om, ifald man er i Besiddelse af andre nulevende eller afdøde bekjendte Mænds eller Qvindens egne Haandskrifter, da at forøge Samlingen hermed. Indbydelsen er underskrevet af H. C. Andersen, J. P. E. Hartmann, C. Krabbe, O. Zink.³ Ifald De var hjemme, turde jeg vel indlade mig paa at opsøge Et og Andet; nu bliver s. 280der vel intet af, med mindre De i Afstand kunde raade mig til noget og i det Hele taget sige mig, om jeg bør indlade mig herpaa. Det er virkelig forbausende, med hvilken Beredvillighed Folk bidrager til de Faldnes Efterladte, det er i Grunden det eneste Punkt, hvori Alle synes at være enige. Treschows smukke Gave har havt mange Efterfølgere.¹ Fredericia er opgivet, som man kunde vente;² skal det nu gaae ligesaa med Als? De skal see, at det bliver Enden. Hvor piinligt maa det ikke være for Dem i Udlandet at modtage disse Efterretninger, hvorved Deres Ærinde gjøres meer og meer til en Umulighed at faae Ende paa med blot nogenlunde Held. Alt herhjemme er saa stille, saa dødt, enhver møder hinanden med et Suk, og derved bliver det. Hver Dag lyder de sørgelige Gevær-Salver ved de Faldnes Grave; naar skal der i Danmark atter lyde en Glædes-Salve fra vore Kanoner? Lev vel min kjære Ven! Nyd Luften og hvad der ellers tilbydes Dem paa Deres Vei af godt, skaan Deres Øine saameget som muligt og kom idetmindste hjem legemlig rask; sig Dem selv, at hvis Alle havde gjort deres Pligt saa fuldt som De har gjort Deres, da var Meget anderledes. De veed vel, at Hages mistede deres Søn i Krigen; den stakkels triste Moder er endnu tristere over dette Tab.³ Vi maa Alle holde fast ved Haabet; vi have jo intet Andet. Tak for April! I Mai maa De som hidindtil betænke

Deres
inderlig hengivne Veninde.